

13. Sümeghy J.: A Győri medence, a Dunántúl és az Alföld pannóniai üledékeinek összefoglaló ismertetése. M. Kir. Földt. Int. Évkönyve XXXII., 1939.
14. Szádeczky K. E.: Geologie der Rumpfungarländischen kleinen Tiefebene. Mitteil. Berg- u. Hüttenm. Abt. Univ. Sopron, X., 1938.
15. Toulou F.: Über die Kongerien-Melanopsis Schichten am Ostfasse des Eichkogels bei Mödling. Jahrb. k. k. geol. Reichsanst. LXII., 1912.
16. Troll O.: Die pontischen Ablagerungen von Leobersdorf und ihre Fauna. Jahrb. k. k. geol. Reichsanst., LVII., 1907.
17. Vitális I.: A *Limnocardium variocostatum* n. sp. Math. Term. Tud. Értesítő, LI., 1934.
18. Vitális I.: Adatok az Erdélyi Medence délkeleti részének földtani felépítéséhez. Jelentés az Erdélyi Medence földgázelőford. körül végzett munk. eredm. II., 1913.

Hozzászólások:

Vitális István: Strausz tatarosi szintezését helyesnek találja és faunája alapján ez a rétegsor a dunántúli *Congeria ungula caprae* szinttel egyidős lehet és a leobersdorfi típusú rétegekkel egyezik. A *Congeria ungula caprae*-s réteg egy határreteg az alsó és felső pannónikum között. alul *Lyrcea*, felette pedig *Dreissensia* uralkodik. A vertikális szintezés mellett a horizontális változásokra is figyelemmel kell lennünk. Telegdi Róth Lajos 1879. évből származó pannónikum elnevezése onnan ered, hogy a soproni alsó szarmátikum és a lösz között lévő egész szecseretot pannónikum név alatt foglalta össze, de ezt az elnevezést csak kétes esetekben használta. Ugyanígy Bodos környékén is. Elnevezését már ugyanabban az évben félreértették és pl. Hofmann Károly már Suess-id. Lóczy értelemben mint a congériás és pontusi elnevezések szinonimját használta.

Mottl Mária: Néhány szóval a tataros—felsődernai aszfaltok geológiai korához szól hozzá, amely rétegek a molluskás rétegek fölött helyenkint tekintélyes magasságban fekszenek. Az Intézet gyűjteményében Tatarosról és Felsődernáról régebben *Hipparion gracile*, *Dicerorhinus schleiermacheri*, *Bunolophodon longirostris*-*Anancus arvensis*, *Sus cf. erymanthus* és *Tapirus* volt ismert, amely faunából típusos pannóni faunára lehet következtetni. Egyedül Schlesinger utalt arra, hogy az átmeneti Mastodon faj alapján esetleg fiatalabb faunáról van szó, mivel azonban ez a faj Ausztriából a közönséges Congeriás pannónikumból is ismert volt, Schlesinger megállapítása nem talált visszhangra. Nemrégén ifj. Noszky Jenő közbenjárására Felsődernáról több újabb emlősmaradvány került az Intézet birtokába, amelyek között *Hipparion gracile*t, *Dicerorhinus schleiermacheri*t és legnagyobb meglepetésre *Propotamochoerus provincialis* race minor-t határozhatott meg. Utóbbi kis disznófajt Magyarországról eddig csak Gödöllőről és Barótról, vagyis csak középső pliocén faunákban mutathatta ki. Valószínű tehát, hogy a Tataros—Felsőderna-i aszfaltok geológiai kora a pontusi emelet vége, vagy már felső levantikum.

Sümeghy József: A dernai aszfaltos réteg a benne talált *Unio wetzleri* és egy nagy szlavóniai típusú *Viviparus* alapján alsólevantei korúnak fogható fel. *Strausz* faunája ezen rétegek fekéjéből való és típusosan a medence peremi felsőpannónikum alsó részébe helyezhető. A déli paleogeográfiai összefüggés igazolható.

Vitális Sándor: Ipp környékén mélyesztett szénkutató fúrások igazolják, hogy Tataroshoz közel a képződmények már változnak. *Congeria subglobosa* és *Limnocardium* tartalmú rétegek alatt *Melania* tartalmú lignitek, ezalatt pedig szürke agyagok következnek *Dreissensia* és *Limnocardium* töredékekkel.

Horusitzky Ferenc: Rámutat arra, hogy a pannónikum elnevezést a külföldi irodalom egy része egész más értelemben használja, pl. a francia irodalom a tortontól felfelé lévő egész teresztrikus rétegsorra alkalmazza.

Lóczy Lajos: A pliocén fácieskérdései még távolról sincsenek tisztázva. Kérdés, vajjon félreértés elkerülése végett nem helyes egyelőre a pannóniai-pontusi elnevezés mellett maradni? A Magyar-Német Olajipari R.-T. geológusai arról értesítenek, hogy a tótkomlói fúrásban 1300 m-ben már horvátországi kifejlődésű *Valenciennesia*-t tartalmazó fehér márga jelenlétét állapították meg. Ezen rendkívül érdekes újabb adat amellet bizonyít, hogy az Alföld keleti pereme és Horvátország között az alsó pannóniai-pontusi tenger közvetlen összeköttetésben állott.